

מסורת הש"ס

(א) ונראה דליל רעה... (ב) ונשבעתו מן ע"ש... (ג) וביק' לנא... (ד) וליקמן... (ה) וליקמן... (ו) וליקמן... (ז) וליקמן... (ח) וליקמן... (ט) וליקמן... (י) וליקמן...

הגהות הב"ח

(א) נ"ב אחר רבא אמר רב יוסף ע"ש ע"ש... (ב) שם הכ' ל'... (ג) שם שם זכנה... (ד) תוס' ד"ה... (ה) וכו' וכו' מההדר בימא... (ו) מההדר...

מוסף רש"י

שומא שמו רב לבעל חוב קרקע ליה. הדר. אם ירבע ל' מתת עד שנה ויטרי 100. האשה שמכרה בנכסי מלוה בחיי בעלה. הקין (בבבבב) 3. שם ימים בעלה היה כהן ולא תמות היה יורש על תפסו. וכן תלוג על נכסיו שפלו לה מינת אביה או שחנכה קרקעות שלה שיטמו בכמותה. ולא קיבל בעל עליו אחריות. ואיכל פירוסיהו בחיי חמקת חכמים מתת פדוקה. ולכ"י מקרי מלוג. שמונח ומתקן בעל פדוקה הפירות חמקת הירוש המירוש (בבבבב) 3. ורש"י ב"ב קט"ו. ומה. ובעל יורש אחר דבר מירוש וקפון 100. הבעל מוציא מיד הלוקחות. דהדר אפדנא למרה: דשומא בעטוס הוה. דקבור היה שאבדו הנזמים והכי לא אבדו: דהא הוה כיפי מעיקרא. שהיה בחמילת השומא היו הנזמים נידו ולא היה יודע דלילו היה יודע שכן לא שמו לו הטורקלין אבל שומא כ"ד שמיין על שאין לו מעות והוא חייב לו הכרי הוא כמכר גמור ואינה חודרת: אמרינן. לבעל חוב שני: לא עריסם. מבעל חוב ראשון שצאת מכתו כסם שהוא מחזירה ויטול ממנו משום ועשית הישר והטוב אף אמה קבל מעותין מבעלים הראשונים משום ועשית הישר והטוב: זכנה אורסה כו'. בעל חוב ששמו לו קרקע ומכרה או שנתנה או הוריש: הני. אחרונים או לוקח או יורש או מקבל ממנה: אדעתא דאדעתא נחום. שיכא קרקע שלהם ולא שיקבלו מעות דלילו בעל חוב אית ביה משום ועשית הישר והטוב דאמרינן לא היה לך עליו אלא מעות והכי הן לך אבל אלו קרקע קנו: ואנסיכא. אפילו לא שמתאן לבעלה בכמותה להיות נכסי אלא כרול שהן קנוין לבעל אלא עיכבתן הוי. דין לוקח נתנו צו חכמים הלכן לא מיהדר היכא דשמו לה ואינסיכא ומתה וירשה בעלה דאמרינן זכנה אדעתא דאדעתא נחום: ולא מהדרין ליה. היכא דשמו מינה ואינסיכא ומתה וירשה בעלה וזכא להחזיר החוב וליטול הקרקע לא מצי למימר יורשה אני דלוקח שויה רבנן ולא כירוש: האשה שמכרה בנכסי מלוג. להיות הבעל אכול פירות חמיה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לכשתמות ומתה: בעל מוליא. גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקי לה כפרק האשה בכמותה (דף ע"ח): תקנת אושא בגופה של קרקע לאחר מיתה. אלמא ללוקח שויה רבנן וא"ל אני לקחתי ראשון דאי כשאר יורש שויהו רבנן יורש שמכר אצו נכסיו בחיי און לו יורשה כן: באושה הסקיני. כשהיתה סנהדרין באושה שגלתה ושנה שם סנהדיה גדולה כדאמרינן כ"ה (דף ל"א) גני עשרה מספנות: אגביה

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

לה.

עין משפט
נר מצוה

איכא לדרב הונא. שהשומר המשלם דמיים נשבע שאינה נרשמו אמאי חיישין למתא יוליא הא אשכנע: שיש עדים שגרספס. דהשתא לא אשבעינהו שהרי הביא עדים: ערוב ומייסו לה. מחזר ושאל אחר הנכנסים בביתו וימאל שהשבעה עליו נשבע כמה שיה: מלוה נשבע פהליה. שאינה נרשמו: רישא דסיפא. הוילא מיוצמא לרב הונא רישא מביעת מלוה סיפא מביעת ליה רישא דסיפא דקמני פטור נביעת ליה: אגילגול שבעה. דטענה שאין בה שבעה עם טענה שיש בה שבעה מנגלגין עליו שבעה ליסבע על שמהין וגילגול שבעה דאורייתא היא בקדושין (דף מ"ו): האם כמאמינו. הא דקמני פטור נכממינו ליה למלוה שאינה נרשמו: לא קים ליה בגויה. מימר אמר ליה לא קים למלוה בגויה דמשכן דלא נתן דעתו עליו לדעת דמיו: מאי שאל כו'. דקטע מנא למלמיה עליו שבעה נאמן על זה וזה אינו נאמן על זה: ליה מתיים כמלוה. מקרא זה מומת ישרים תנחם אם לא שאלם נאמן וישר הוא לא היו מעשרין אותו מן השמים שנתחם מומת ישרים תנחם: כיפי. נזמים: ואיקור. יתר על הדמים שפרע לבעלים: הוה ימינא. כשדן דין זה: ופרקין המפקיד הוה. ונפקה זה היינו עוסקין: ואמרי ליה שילם ולא רלס ליסבע. קמני ממני דקני כפילא והאי נמי שילם וליקני רוחא דלייקור: דשומא הדר. נכסי ליה שמו צ"ל לבעל חוב חוזרין אליו אם נשן מעות לבעל חוב כי הכא דקים ליה בגויה לא מהוימו ליה ומאי שנא ליה מהוימו ליה למלוה ומאי שנא מלוה דלא מהוימו ליה ללוה ליה מקיים ביה במלוה יתומת ישרים תנחם מלוה מקיים ביה בלוה וסלף כוגדים ישרים: ההוא גברא דאפקיד

מגו דמשבעת מלוה שאינו ברשותו כו'. ילכרנה ולרנ יוסף לא פרין אלא לאכני ורב אשי: תהא כמאמינו. כרישא לא מצי ללוקמי הכי משום דהתם לא ירע להאמינו כיון שע"י כן לא יוכל לישבע אבל הכא און כלאן שבעה ואע"פ שמתקור כמה שמאמינו שבעה שהיה יכול לגלגל עליו אינו חושש: ואותביניה ש"ש. ו"ל דיוקרא דכיפי הוי שנחא דעלמא כמו כפילא ולא דמי לגזיות וולדות דלוחו שנה ניכר בגוף דהכמה: אמרהיה א"ב"ד. דלא דמי לאטרמיה לשבעה דקני כפילא לרנא כשילם אחרי כן (בבבבב דף ק"ח). דהתם משלם כלאונו אבל רב נחמן הולרן לגנות אפדנו: זכנה כו'. וא"ת ואמאי לא מהדר (ו) מה מכר ראשון לשני כל זכות שמכר לידו ו"ל דהראשון מן הדיון נמי אין מחזיר שמכרה היא לו שהרי אכול פירות כלל נכיימא אלא משום ועשית הישר והטוב מהדר ולכן שני לא מהדר: לוקח הוה. אפי' אי הוה יורש לא מהדר כדאמר זכנה אורמה כו' אלא משום לא מהדרין ליה נקטיה דאי יורש הוה מהדרין ליה שהן פודה קרקע של אצו ואע"פ דנפקת יש נחמין (כ"ב דף ק"ט): ושם ד"ה (הס) מסיק דטנא ליה בעדו ליה או יורש או לוקח הא אמרינן התם בר היכא דליכא פסידא לאחריני לא עבדי ליה טנא ולכן הכא לא הוה יורש משום פסידא דמלוה ולא מהדר ממנה נפשו דאפי' יורש הוה לא מהדר דר' יוסי בר מנינא מפשס התם ללקוחות אפסדו אנפשייהו: רבא

א ב מ"י ס"ג מה' מלח ויהי ה' ב סמך עשין ל' טושי' ח"מ ס"י עב ספ"י י' ד' ג' מ"י שם טושי' עב ספ"י י' מ"ו ה' מ"י ס"ד מה' שאלה ופקדון ה' ו סמך פח טושי' ח"מ ס"י ל' ל' ספ"י י' מ"ו ו' מ"י שם ספ"ה ה' ג סמך שם טושי' ס"י ר"ה: י' ח מ"י ספ"ב מה' מלוה ה' טו סמך עשין ל' טושי' ח"מ ס"י קב ספ"י ט' י' ט' ב מ"י שם ה' ח טושי' שם ספ"י י' ו' (מ"י) ס"ב מה' שאלה ה' י' טושי' ח"מ ס"י שמו ספ"י ח' י' ח מ"י ספ"ב מה' אשוח ה' ו' ועיין מ"י סמך עשין מח טושי' ח"מ ס"י ספ"י ט':

תורה אור השלם

1 תורת ישרים הנחם וסלף כוגדים ישרים משי"א י"ג 2 ועשית הישר והטוב בעיני יי למען ייבב לך וצאת וירשת את הארץ דמכה אשר נשבע יי לאבתקו. דברים ו' י"ח

רבינו חננאל (המשך)

נחמן כל לא ידענא פשיעותא היא חיוביה לשלמי לא שילם ודר רב נחמן לכנסי ושם לאפדני יהיבה לבעל הפקדון כדמי דהנוו כיפי רשע בעו. פי אפדנא חצר. לטוף אישבת כיפי ואוקירו דמיתין. מיהר דכפי אמר הב לי כיפא וטול אפדנא והלה אוסר לא כי אלא מעידנא דשקילת אפדני וינא אנא בכיפי וברשותי אוקירו ודר ר' נחמן כיון דהא שומא דרשמי ליה לאפדנא שומא בטעות הוה דהא הוה כיפי ולא אבדו וקיימא לן פקדון כל היכא דאיתיה ברשותיה דמריה קאי לא שומא הוא והדר אפדנא למריה והדרי כיפי למרייהו. ואשוק שומא הדרא לעולם משום שאמר ועשית הישר והטוב והני מיילי אם לא סברה אכל אם סברה לאחר או נתנה בכמותה או הורישת לא הורא. וכן אם שמו ביד שרה לאשה במלוה שויה נשאה לאחרים וצית והנכסיה שרה זו לבעלים או שמי שרה אשה לנרשה שלה וצית לא מהדרין ליה לבעל ולא מהדרין מינה דבעל דכובני רמי וקיימא לן בעל בנכסי אשוח לוקח הוי לא מהדר ולא מהדרין ליה דאמר ר' יוסי כ"י חנינא בארשא התקינו האשה שמכרה נכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות.

כיפי גביה חברה אמר ליה הב לי (א) כיפי אמר ליה לא ידענא היכא אותבינהו אחא לקמיה דרב נחמן אמר ליה ה"ככל לא ידענא פשיעותא היא זיל שילם לא שילם אזל רב נחמן אנביה לאפדניה מיניה לטוף אישבתה כיפי ואיקור אמר רב נחמן יהדרי כיפי למרייהו והדרא אפדנא אמר רבא הוה יתיבנא קמיה דרב נחמן ופרקין המפקיד הוה ואמרי ליה שילם ולא רצה לישלם ולא אהדר לי ושפיר עבר דלא אהדר לי מאי טעמא יהתם לא אמרחיה לבי דינא אהדר אמרחיה לבי דינא למימרא דסבר רב נחמן דשומא הדר שאני התם דשומא בטעות הוה דקא הוה כיפי מעיקרא (א) אמרי נהרדעי שומא הדר עד תריסר ירחי שחא ואמר אמיר אנא מנהרדעא אנא וסכריא לי שומא הדר לעולם יהולכתא שומא הדר לעולם משום שנאמר ועשית הישר והטוב פשיטא שמו ליה לבעל חוב ואול איהו ושמה לבעל חוב דידיה אמרינן ליה לא עדיף את מגברא דאתית מיניה י'כנה (א) אורתא ויהבה כמתנה ודאי הני מעיקרא אדעתא דארעא נחות ולא אדעתא דזוין נחות י'שמו לה לאשה ואינסיכא או שמו מינה דאשה ואינסיכא ומתה (ב) בעל בנכסי אשתו לוקח הוה לא מיהדר ולא מהדרין ליה דאמר רבי יוסי בר חנינא באושה התקינו יהאשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות אנביה

לעמיה להיות נכסי מלוג הקין שלה והבעל אכול פירות: בעל. כנכסי מלוג של אשמו: לוקח הוה. דין לוקח נתנו צו חכמים הלכן לא מיהדר היכא דשמו לה ואינסיכא ומתה וירשה בעלה דאמרינן זכנה אדעתא דאדעתא נחום: ולא מהדרין ליה. היכא דשמו מינה ואינסיכא ומתה וירשה בעלה וזכא להחזיר החוב וליטול הקרקע לא מצי למימר יורשה אני דלוקח שויה רבנן ולא כירוש: האשה שמכרה בנכסי מלוג. להיות הבעל אכול פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לכשתמות ומתה: בעל מוליא. גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקי לה כפרק האשה בכמותה (דף ע"ח): תקנת אושא בגופה של קרקע לאחר מיתה. אלמא ללוקח שויה רבנן יורש שמכר אצו נכסיו בחיי און לו יורשה כן: באושה הסקיני. כשהיתה סנהדרין באושה שגלתה ושנה שם סנהדיה גדולה כדאמרינן כ"ה (דף ל"א) גני עשרה מספנות: אגביה